

Checklista – Skolans huvudmän

Skolan 2013–2016, skolhuvudmän

Denna checklista fokuserar på skolhuvudmannens systematiska arbetsmiljöarbete och lyfter frågor kring arbetsbelastning samt våld och hot.

Datum:

CFARnr:

Arbetsställe:

Inspektör:

Anteckningar

Systematiskt arbetsmiljöarbete

1. Medverkan (4 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 1.1	Hur går ni till väga för att ge arbetstagare, elever, skyddsombud och elevskyddsombud möjlighet att medverka i det systematiska arbetsmiljöarbetet?	☐	☐	

Kommentarer

Hur säkerställer ni att det finns grupper för medverkan på olika nivåer i er organisation som behandlar arbetsmiljöfrågor?

Hur ser ni till att dessa gruppers arbetssätt och uppgifter är tydliga och kända i er organisation?

Från åk 7 i grundskolan ska eleverna ges tillfälle att utse elevskyddsombud som representerar eleverna.

2. Rutiner (5 och 7 §§ AFS 2001:1)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 2.1	Har ni skriftliga rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet? Omfattar rutinerna både kontinuerliga riskbedömningar och riskbedömningar vid förändringar?	☐	☐	
H 2.2	Hur ser ni till att rutinerna är kända för arbetstagarna och eleverna?	☐	☐	

Kommentarer

2.1 Vad beskriver rutinerna?

Rutinerna ska omfatta både fysiska, psykologiska och sociala förhållanden.

Hur man hanterar arbetsbelastning och våld och hot på skolorna ska omfattas. Se även punkt 8 och framåt.

3. Uppgiftsfördelning och kunskaper (6 och 7 §§ AFS 2001:1)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 3.1	Har ni skriftligen fördelat uppgifter i arbetsmiljöarbetet till era arbetstagare? Framgår det av uppgiftsfördelningen vilka befogenheter och resurser dessa arbetstagare har att tillgå för att utföra sina uppgifter?	☐	☐	
H 3.2	Hur säkerställer ni att arbetstagarna som har tilldelats arbetsmiljöuppgifter också har de kunskaper om arbetsmiljöregler och -förhållanden som de behöver för att utföra uppgifterna?	☐	☐	

Kommentarer

3.1 Vilka arbetsmiljöuppgifter har fördelats? Är de så tydliga att mottagarna förstår vilken uppgift de har att utföra? Skriftlig uppgiftsfördelning ska finnas för skolledare.
3.2 Kontrollera också att tillräcklig kompetens finns.

4. Undersökningar, riskbedömningar och handlingsplaner (8 och 10 §§ AFS 2001:1)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 4.1	Genomförs undersökningar och dokumenterade riskbedömningar av skolledarnas arbetsförhållanden såväl inför förändringar som löpande?	☐	☐	
H 4.2	Genomförs undersökningar och riskbedömningar även inför planerade ändringar i verksamheten?	☐	☐	
H 4.3	Upprättas handlingsplaner med åtgärder av identifierade risker efter det att riskbedömningar är genomförda? Hur säkerställer ni att åtgärderna i handlingsplanerna verkligen blir vidtagna?	☐	☐	

Kommentarer

4.1 Vilka risker (såväl psykiska, sociala som fysiska risker) i er arbetsmiljö omfattas?
4.3 De åtgärder som behövs men som en skolledare inte har resurser för eller till uppgift att genomföra behöver föras upp i organisationen så att åtgärden kommer till stånd. Det kan till exempel vara omfattande brister i lokalerna.

5. Olycksfall och tillbud (9 § AFS 2001:1, samt 3 kap. 3a § arbetsmiljölagen)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 5.1	Hur ser era rutiner ut för att fånga upp samt utreda de bakomliggande orsakerna till ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	☐	☐	
H 5.2	Hur går ni tillväga för att säkerställa att allvarliga olycksfall och allvarliga tillbud utan dröjsmål anmäls till Arbetsmiljöverket?	☐	☐	

Kommentarer

5.1 Hur tar man vid utredning hänsyn till eventuella skillnader i kvinnors och mäns olika förutsättningar?

5.2 Finns en dokumenterad rutin för att anmäla till Arbetsmiljöverket?

Anmälan kan göras på www.anmalarbetskada.se eller per telefon 010-730 90 00.

6. Årlig uppföljning (5 och 11 §§ AFS 2001:1)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 6.1	Hur ser era rutiner ut för att genomföra årliga uppföljningar på central huvudmannanivå? Säkerställer de att ert systematiska arbetsmiljöarbete fungerar som avsett?	☐	☐	

Kommentarer

Uppföljningen ska dokumenteras skriftligt.

Hur ser dessa uppföljningar ut? Vad i arbetsmiljöarbetet omfattas?

Hur ser resultatet ut från er senaste årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Hur säkerställer ni att identifierade förbättringsåtgärder efter genomförd årlig uppföljning blir vidtagna?

7. Företagshälsovård (12 § AFS 2001:1)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 7.1	Har ni tillgång till företagshälsovård eller annan sakkunnig hjälp om det behövs som stöd i ert systematiska arbetsmiljöarbete?	☐	☐	

Arbetsbelastning samt våld och hot

8. Arbetsbelastning (2 kap 1 § och 3 kap. 2-3 §§ arbetsmiljölagen)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 8.1	Hur ser ni till att de resurser som står till arbetstagarnas förfogande är i balans med deras arbetsåtagande? Finns rutiner för detta?	☐	☐	
H 8.2	Har ni rutiner för att se till att förändringar i uppdrag (riktlinjer, mål, arbetsuppgifter) eller resurser inte orsakar ohälsosam arbetsbelastning?	☐	☐	
H 8.3	Har ni undersökt, utrett orsakerna till och riskbedömt förekomsten av hög arbetsbelastning för skolledarna?	☐	☐	
H 8.4	Har ni vidtagit åtgärder mot identifierad ohälsosam arbetsbelastning?	☐	☐	
H 8.5	Har ni kontrollerat att de åtgärder ni vidtagit med anledning av hög arbetsbelastning fått avsedd effekt?	☐	☐	

Kommentarer

Risk för ohälsosam arbetsbelastning uppstår när arbetets krav inte överensstämmer med de resurser som står till arbetstagarnas förfogande. För att nå en balans behöver antingen kraven eller resurserna förändras.

Exempel på resurser är avsatt tid för arbetsuppgifterna, antal personer att utföra arbetet, kunskap och kompetens för arbetsuppgifterna, tekniskt stöd, administrativt stöd, lokaler, kollegialt stöd, stöd från ledningen.

Exempel på krav är arbetsmängd, svårighetsgrad/komplexitet, tidspress och otydlighet.

Arbetsåtagandet är tydligt och klart om arbetstagarna vet:

- vilka arbetsuppgifter som ligger på var och en,
- när man gjort ett tillräckligt gott arbete avseende kvalitet och kvantitet
- i vilken ordning arbetsuppgifter ska prioriteras

9. Våld och hot (Arbetskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1993:2) om våld och hot i arbetsmiljön)

Nr	Fråga	OK	Brist	Anteckningar
H 9.1	Har ni undersökt och bedömt riskerna för våld och hot i er skolverksamhet? Omfattas också skolledare av undersökningen och bedömningen?	☐	☐	
H 9.2	Finns det instruktioner/säkerhetsrutiner, utifrån er riskbedömning, för vad som ska göras i samband med våld och hot? Omfattar dessa alla tillfällen då anställda arbetstagare drabbas och då elever utsätts av andra än skolans arbetstagare/elever?	☐	☐	
H 9.3	Är era instruktioner/säkerhetsrutiner, om det skulle inträffa våld och hot, kända för skolledarna?	☐	☐	

Kommentarer

9.1 Fångar man upp riskerna också för de grupper som inte omfattas av skollagens krav på åtgärder, till exempel för skolledarna?

Faktorer att ta hänsyn till i en undersökning och i det förebyggande arbetsmiljöarbetet mot våld och hot:

- om det förekommer våld eller hot om våld
- antal incidenter/ärenden som rör våld eller hot, såväl av fysisk som psykisk art
- mobbning och kränkande särbehandling
- platser inom skolans område där incidenter har skett
- obehöriga på skolans område
- gängbildning/sammansättning av elevgrupper
- schemaläggning
- ensamarbete för skolans arbetstagare
- kunskap avseende konflikthantering
- beteende och förhållningssätt.

9.3 En bedömning av ovanstående faktorer ska ligga till grund för instruktioner/handlingsplan som syftar till att förebygga risker och genomföra utbildningsinsatser. Detta i syfte att minska den psykiska påfrestningen om hot och våldssituationer inträffar. Rutinerna ska beskriva vilka händelser som ska omfattas och vem som ska anmäla dem till Arbetsmiljöverket. Anmälan ska göras utan dröjsmål.

